

України полягає в усуненні законодавчих прогалин з метою виконання положень Конвенції про захист прав і основоположних свобод, формування ефективного законодавства шляхом його приведення у відповідність із європейськими стандартами у сфері захисту прав людини.

Література:

1. Григоренко А. О. Особливості і процедура ухвалення пілотного рішення Європейським судом з прав людини. *Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2019. № 4 (53). С. 158–163.

2. Інформаційний бюлетень Пілотні рішення ЄСПЛ URL: <https://rm.coe.int/factsheet-5-fs-pilot-judgments-uk/1680a22060>

3. Картка законопроекту Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо заходів, спрямованих на поновлення прав засуджених осіб та осіб, взятих під варту, у зв'язку з неналежними умовами тримання URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/26994>

4. На розгляді Європейського суду з прав людини перебуває 8 тисяч заяв проти України URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3869566-na-rozgladi-espl-perebuvae-8000-zaav-proti-ukraini.html>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-452-1-7>

ЕСТЕТИКА ДЕРЖАВИ У ФОРМУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОГО ІМІДЖУ ТА ІДЕНТИЧНОСТІ

Гаркуша Євгеній Олексійович

*аспірант кафедри загальної теорії права та держави
Національний університет «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

Сьогодні спостерігається тенденція того, що все більша кількість людей зацікавлена в збереженні своєї ідентичності та культурних особливостей своїх країн. Особливості регіону, певних національних традицій, історичної пам'яті народу, ідеології та світогляду створюють цілісний образ, на основі якого ідентифікують певну державу серед усієї світової спільноти. За останні півстоліття технологічного прогресу, інформаційних війн та розповсюдження мережі «інтернет» по всіх континентах, виокремилися певні тенденції не тільки українського, а й загальносвітового, розвитку, серед яких можна окремо виділити перехід до постінформаційного суспільства, розширення масштабів

міжкультурної взаємодії та необхідності збереження культурної ідентичності [2].

Використання поняття «образ» стосовно держави з 50-х років минулого сторіччя одержало поширення при аналізі міжнародних відносин. Пріоритет у його застосуванні для пояснення причин ворожості у відносинах між державами належить К. Боулдингу. Він же довів існування національних образів «інших» держав у міжнародній системі. У процесі загострення політичних, економічних, соціальних та ін. криз, в умовах конкурентної боротьби, до якої долучені практично всі розвинені держави світу, зростає конфліктогенність політичного комунікативного середовища, в якому визначальною характеристикою могутності держав стає наявність та ефективність політики просування образу держави в міжнародне середовище, механізмів захисту і трансформації, а також дієвість кризових репутаційних стратегій. Основними суб'єктами формування політичного іміджу держави є її основні інститути влади: президент (адміністрація президента), законодавча гілка влади (парламент), виконавча гілка влади (уряд), судова гілка влади, політичні партії, органи місцевого самоврядування. Слід зазначити, що вони іноді цілеспрямовано не працюють над створенням свого позитивного іміджу, проте від їх діяльності, реалізації ними політичних програм, від ступеня відповідності їх політики суспільним очікуванням залежить як їх власний імідж, так і імідж держави в цілому. Крім того, значно впливають на формування іміджу держави засоби масової інформації, діяльність громадських об'єднань і рухів. Позитивний політичний імідж проявляється як у вигляді високого рейтингу популярності його носія, так і в можливості впливу на громадську думку, активному формуванні політичної діяльності держави і суспільства в цілому [3].

Називають три групи факторів формування іміджу держави, її структури:

– «умовно-статичні» фактори формування образу держави: природно-ресурсний потенціал; національна і культурна спадщина; відносно незмінні геополітичні фактори (географічне положення, протяжність кордонів, площа території, вихід до морів); історичні події, які вплинули на розвиток державності, вклад видатних постатей, образ яких нерозривно пов'язаний з історією розвитку держави; базова форма державного устрою і структура управління;

– «умовно-динамічні» соціологічні фактори: соціально-психологічні настрої в суспільстві; форми суспільно-політичної інтеграції громадян; структура, характер і принципи діяльності суспільно-політичних об'єднань; моральні й ціннісні аспекти розвитку суспільства;

– «умовно-динамічні» інституційні фактори формування образу держави: стабільність економіки, яка оцінюється за комплексом показників динаміки ВВП, рівнем доходу на душу населення, об'ємом інвестицій, фінансовою забезпеченістю бюджетів усіх рівнів; правовий простір держави і відповідність правових норм міжнародним стандартам; функції, повноваження та механізми державного регулювання різних сфер діяльності в країні.

Імідж країни має формуватися в чіткій послідовності: від стадії політико-географічного образу до національно-цілісного, тому що інший підхід зруйнує логіку сприйняття і може привести до невідповідності бажаного іміджу і реального.

Національний імідж та національна ідентичність – це пов'язані, але різні поняття, які відіграють важливу роль у формуванні самосприйняття країни і її образу за кордоном. Національний імідж – це образ або уявлення про країну, що формується у міжнародній спільноті та серед іноземців. Він складається з різноманітних аспектів, таких як культура, політика, економіка, природні ресурси та історія. Національний імідж визначається, наприклад, тим, як інші країни та їхні громадяни сприймають певну державу. Цей образ може бути створений як через офіційну комунікацію (наприклад, дипломатію, рекламні кампанії), так і через неофіційні джерела, такі як ЗМІ, мистецтво, спорт, поведінка туристів тощо. Позитивний національний імідж може вплинути на економічні відносини, привабливість для інвестицій, міжнародний туризм і навіть політичний вплив країни.

Національна ідентичність – це усвідомлення і почуття приналежності до певної нації серед її громадян. Вона включає загальні цінності, історичну пам'ять, традиції, мову, культуру та інші ознаки, які об'єднують людей у єдину національну спільноту. Це те, як громадяни бачать себе як частину своєї нації та що для них означає бути частиною цієї спільноти. Основна різниця полягає в тому, що національна ідентичність є внутрішнім аспектом, а національний імідж – зовнішнім. Національна ідентичність – це те, як люди всередині країни відчувають і визначають себе як частину нації, тоді як національний імідж – це те, як цю націю бачать інші країни та іноземці [1].

Естетика державних символів – таких як прапор, герб, гімн – відіграє важливу роль у формуванні національної ідентичності. Ці символи виступають потужними маркерами, що об'єднують громадян навколо спільної історії, культурних цінностей та ідеалів держави. Колірна гама і композиція прапора часто несуть в собі значення, пов'язані з історичними подіями чи національними цінностями. Наприклад, триколори можуть символізувати єдність, свободу та братерство, тоді як комбінація кольорів може мати конкретні історичні

значення. Герб зазвичай містить символи, що відображають культурні та історичні цінності народу. Складові герба, такі як тварини, рослини, зброя або міфологічні елементи, підкреслюють унікальні характеристики нації. Мелодія і слова державного гімну здатні викликати сильні емоційні реакції, об'єднуючи громадян під час свят і офіційних заходів. Гімн формує відчуття гордості за націю, допомагає підтримувати єдність навіть у складні періоди. Через естетику державні символи не лише зберігають зв'язок із минулим, а й допомагають формувати майбутнє [1].

Актуальність теми про значення естетики держави в умовах глобалізації та конкуренції за позитивний міжнародний імідж є надзвичайно високою в сучасному світі. З глобалізацією та інтеграцією економік, культур, і політик роль національного іміджу постає важливим інструментом для країн, що прагнуть зайняти вигідні позиції на міжнародній арені. Естетика держави – це не лише зовнішній вигляд міст, архітектура та культура, але й цілісний образ країни, що формує сприйняття її цінностей, ідентичності та привабливості.

Естетика держави відіграє значущу роль у створенні національного іміджу та формуванні колективної ідентичності. Вона виявляється через символи, архітектуру, національні святкування, художні традиції та культурну спадщину, які формують уявлення про державу як у самих громадян, так і за кордоном. Естетичні елементи сприяють посиленню почуття єдності, приналежності та гордості за національні здобутки. Саме завдяки естетиці держави можна впливати на міжнародний імідж, привертаючи увагу до її культурного розмаїття та історичної значущості. Формування національної ідентичності через естетику держави є важливим процесом, який підтримується державними програмами, освітою та культурними проектами.

Використання естетичних символів та елементів дозволяє представити культурні цінності та історичні досягнення, тим самим зміцнюючи почуття єдності. Водночас, на міжнародній арені естетика держави може стати інструментом «м'якої сили» та впливу, дозволяючи доносити до світу унікальні національні риси та сприяючи позитивному іміджу країни. Отже, естетика держави – це не лише елемент культурного середовища, але й потужний інструмент у формуванні національної ідентичності та позитивного іміджу на міжнародному рівні. З огляду на це, підтримка та розвиток естетики держави мають ключове значення для збереження національної самобутності та формування сприятливого образу країни у світі.

Література:

1. Державотворення і правотворення в Україні: досвід, проблеми, перспективи : монографія / за ред. Ю. С. Шемшученка. Київ : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, 2001. 656 с.

2. Оборотов Ю. Н. Образи держав у світі, що глобалізується / Ю. Н. Оборотов. *Закон та життя* : міжнародний науково-практичний правовий журнал 2004. № 8. С. 4–8.

3. Крестовська Н. М., Матвеева Л. Г. Теорія держави і права : підручник ; Практикум. Тести : підручник / Н. М. Крестовська, Л. Г. Матвеева. К. : Юрінком Інтер, 2015. 584 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-452-1-8>

ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВОВИХ ПРЕЮДИЦІЙ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Зеленко Інна Павлівна

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри права та правоохоронної діяльності

Центральноукраїнський державний університет

імені Володимира Винниченка

м. Кропивницький, Україна

На сьогодні дискусійним та таким, що має значення для практики у контексті застосування преюдицій є питання протиріччя, яке може виникнути між двома процесуальними принципами: принципом обов'язковості судових рішень (ст. 21 КПК України, ст. 18 ЦПК України, ст. 18 ГПК України, ст. 14 КАС України) і принципом оцінювання доказів, що передбачає внутрішнє переконання судді (ст. 94 КПК України, ст. 89 ЦПК України, ст. 86 ГПК України, ст. 90 КАС України) [1; 2; 3; 4].

Так, обов'язковість судового рішення проголошено Конституцією України (п. 9 ч. 2 ст. 129) [5] однією з основн засад судочинства, а правовий зміст цієї засади, яка має міжгалузевий характер, визначений у ст. 13 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [6].

В свою чергу суд за своїм внутрішнім переконанням, яке ґрунтується на всебічному, повному й неупередженому дослідженні всіх обставин кримінального провадження, керуючись законом, оцінюють кожний доказ з точки зору належності, допустимості, достовірності, а сукупність зібраних доказів – з точки зору достатності